

Sygn. akt: I C 1554/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 października 2015 r.

Sąd Rejonowy w Nysie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia Sądu Rejonowego Dobrawa Michałowska
Protokolant:	protokolant sądowy Joanna Pile-Syposz

po rozpoznaniu w dniu 8 października 2015 r. na rozprawie

sprawy z powództwa A. G.

przeciwko Towarzystwo (...) S.A w W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego Towarzystwo (...) S.A w W. na rzecz strony powodowej A. G. kwotę 30.000,00 zł (trzydzieści tysięcy złotych) wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 28 kwietnia 2015 r. do dnia zapłaty,

II. zasądza od pozwanego Towarzystwo (...) S.A w W. na rzecz strony powodowej A. G. kwotę 3.917 zł (trzy tysiące dziewięćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu w tym kwotę 2.417 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,

III. w pozostałym zakresie powództwo oddala.

Sygn. akt I C 1554/15

UZASADNIENIE

Powódka A. G. w pozwie wniesionym 10 września 2015 roku przeciwko Towarzystwu (...) S.A. w W., wniosła o zasądzenie kwoty 40.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, w tym kwotę 30.000 zł tytułem zadośćuczynienia oraz 10.000 zł tytułem odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej. Powódka wniosła także o zasądzenie od strony pozwanej kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według spisu kosztów. W uzasadnieniu powódka wskazała, że w wyniku wskazanego wypadku doszło do zerwania bliskich więzi rodzinnych jakie łączyły ją z ojcem a także znaczne pogorszenie sytuacji życiowej, a to z uwagi na fakt, że ojciec był jedynym żywicielem rodziny.

W odpowiedzi na pozew (k. 23-24) strona pozwana – Towarzystwo (...) S.A. w W. wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazała, że w 2000 r. z przedstawicielem ustawowym małoletniej wówczas powódki zawarła ugodę na podstawie, której powódka otrzymała kwotę 30.000 zł tytułem odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej po śmierci ojca, nadto w 2014 r. pozwana wypłaciła jej kwotę 10.000 zł tytułem zadośćuczynienia. Zdaniem pozwanej wypłacone kwoty zaspokajają w całości roszczenia powódki.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Dnia 19 czerwca 1999 roku zmarł J. G. – ojciec powódki.. Jego śmierć była następstwem obrażeń wielonarządowych jakich doznał w wyniku wypadku samochodowego, któremu sprawcą był E. H. – ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. Ochrony ubezpieczeniowej udzielił mu pozwany zakład ubezpieczeń.

Dowód: okoliczność bezsporna.

W chwili śmierci ojca powódka miała 9 lat. Ojciec oprócz niej ojciec osierocił jej 7-letnią córkę N.. Ojciec był jedynym żywicielem rodziny. Matka powódki – E. zajmowała się prowadzeniem gospodarstwa domowego i wychowaniem córek. Wraz z rodziną powódki zamieszkiwała babcia – matka J. G.. Zmarły ojciec powódki pracował poza granicami kraju. W rodzinie panowały dobre relacje – rodzina zawsze czekała na powrót ojca. Ojciec był wesołym, czułym człowiekiem, każda wolna chwila starał się poświęcić rodzinie. Organizował wspólne muzykowanie, wycieczki, gotowanie; zabierał dzieci pokazać pracę w B.. W pamięci powódki zapisał się jako łagodny, czuły ojciec zawsze gotowy nieść pomoc w problemach dziecka. Poziom życia rodziny był dobry. Ojciec powódki muzyk – organista, zaszczerpił córcę miłość do muzyki. Ukończyła ona Szkołę Muzyczną I i II stopnia w N.. Rozpoczęła również naukę w Akademii (...), którą przerwała po dwóch latach. Po śmierci ojca rodzina utrzymywała się z rent, matka trochę pracowała. Powódka nie może pogodzić się ze śmiercią ojca, pamięta wieczór, w którym nie pojawił się mimo, że na niego czekała wraz z siostrą, matką i babcią. Pamięta wizytę policjanta i rozpacz rodziny. Powódka jest osobą zamkniętą w sobie i boi się podejmować ryzyko Powódka nie chciała korzystać z pomocy psychologa. Powódka nie jest w stanie uporać się z negatywnymi uczuciami spowodowanymi utratą ojca, boli ją, że nie uczestniczył w jej życiu, jest pewna, że gdyby żył, dzięki jego wsparciu, zostałaby profesjonalnym muzykiem, o czym marzyła.

Dowód:

1. przesłuchanie powódki, k. 79,
2. ankieta informacyjna z akt szkody, k. 10, 28-30.

Matka Powódki w imieniu małoletniej w dniu 21 czerwca 2000 r. zawarła ugodę mocą której powódka otrzymała kwotę 30.000 zł tytułem odszkodowania z tytułu znacznego pogorszenia sytuacji życiowej w wyniku śmierci J. G.. W treści tej ugody powódka zrzekła się dalszych roszczeń z tego tytułu zarówno w stosunku do sprawcy wypadku jak i zakładu ubezpieczeń. W dniu 25 września 2014 r. r. powódka wezwała pozwaną do wypłaty świadczenia w postaci zadośćuczynienia w kwocie 120.000 zł oraz odszkodowania za pogorszenie sytuacji życiowej w kwocie 70.000 zł. Pismem z dnia 6 listopada 2014 r. pozwana wypłaciła powódce zadośćuczynienie w kwocie 10.000 zł i jednocześnie odmówiła wypłaty dalszego odszkodowania z uwagi na łącząca strony umowę ugody w tym zakresie.

Dowód:

1. Pismo powódki z dnia 25 września 2014 r. k. 12-13,
2. Pismo pozwanej z dnia 6 listopada 2014 r., k. 14.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo A. G. zasługuje na uwzględnienie w zakresie żądania zadośćuczynienia, podlega zaś oddaleniu co do żądania odszkodowania.

W niniejszej sprawie bezsporne pozostaje, że posiadacz pojazdu, którego ruchem zostały w dniu 19 czerwca 1999 r. naruszone dobra osobiste powódki w postaci więzi rodzinnych i emocjonalnych jakie łączyły ją z ojcem, posiadał ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej u strony pozwanej. Pozwana nie kwestionowała też podstawy prawnej dochodzonych roszczeń, stanąwszy na stanowisku, że wypłacone przez nią kwota tytułem zadośćuczynienia jest adekwatna do rozmiaru krzywdy, w zakresie odszkodowania podniósł zaś zarzut rzeczy ugodzonej.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie został ustalony na podstawie dokumentów, w tym oświadczenia powódki zawartego w aktach szkody oraz przesłuchaniu A. G..

W niniejszej sprawie odpowiedzialność Towarzystwa (...) w i Reasekuracji W. w W. w zakresie zadośćuczynienia opiera się na art. 822 k.c. w związku z art. 436 § 1 k.c., 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c.

Zgodnie z art. 822 § 1 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Zgodnie natomiast z art. 822 § 4 k.c. uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela.

Na podstawie art. 436 § 1 k.c. odpowiedzialność za szkodę na osobie lub mieniu, wyrządzoną komukolwiek przez ruch pojazdu ponosi samoistny posiadacz mechanicznego środka komunikacji poruszanego za pomocą sił przyrody chyba, że szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności.

Zgodnie zaś z art. 24 § 1 k.c. ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny.

Z kolei przepis art. 448 k.c. stanowi, że w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Spowodowanie śmierci osoby bliskiej niewątpliwie może stanowić naruszenie dóbr osobistych członków rodziny zmarłego, jakimi są prawo do życia w rodzinie oraz utrzymania więzi emocjonalnych i rodzinnych, i co za ty idzie uzasadniać im przyznanie zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c. (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2010 r. w sprawie IV CK 307/2009 oraz z 15 marca 2012 r. w sprawie I CSK 314/11). Po wprowadzeniu do kodeksu cywilnego art. 446 § 4 k.c. podstawę dochodzenia zadośćuczynienia za krzywdę doznaną stanowi właśnie ten przepis, co zdaniem sądu nie wyklucza dochodzenia roszczenia na zasadach ogólnych tj. art. 448 w zw. z art. 24 § 1 k.c. Gdy śmierć nastąpiła przed dniem 3 sierpnia 2008 r. w skutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, sąd może przyznać najbliższemu członkowi rodziny zmarłego zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę po stwierdzeniu zaistnienia przesłanek z art. 448 w związku z art. 24 § 1 k.c. (por. uzasadnienie uchwały Sadu Najwyższego z dnia 13 lipca 2011 r. w sprawie III CZP 32/11, OSNC 2012/1/10).

Jak wskazuje się w doktrynie, przesłankami ochrony dóbr osobistych, które muszą być spełnione łącznie, są: istnienie dobra osobistego, zagrożenie lub naruszenie tego dobra oraz bezprawność zagrożenia lub naruszenia. Przy czym pierwsze dwie przesłanki udowodnić musi powód dochodzący ochrony, natomiast pozwany winien bronić się wykazując, że jego działanie było zgodne z prawem, albowiem obowiązuje domniemanie bezprawności. Przepis art. 24 k.c. nie wymaga dla odpowiedzialności winy sprawcy.

Katalog dóbr osobistych wymieniony w art. 23 jest katalogiem otwartym i jak wskazano wyżej do jego katalogu zalicza się również prawo do życia w rodzinie, posiadania więzi rodzinnych i emocjonalnych. Rodzicielstwo zostało wymienione wśród katalogu praw znajdujących się pod ochroną Rzeczypospolitej Polskiej w art. 18 Konstytucji, tym samym zostało uznane przez ustawodawcę za podstawowe dla funkcjonowania społeczeństwa. Poza sporem pozostaje fakt zerwania tej więzi oraz bezprawność czynu powodującego jej zerwanie. Tym samym powódka udowodniła spełnienie przesłanek zasądzenia zadośćuczynienia.

Co do wartości dochodzonego przez powódkę zadośćuczynienia, podkreślenia wymaga, że z natury rzeczy nie da się precyzyjnie ustalić wartości tego świadczenia, jak w przypadku odszkodowania. Niemniej i w tym wypadku należy

wziąć pod uwagę pewne obiektywne mierniki. Na rozmiar krzywdy mają przede wszystkim wpływ: dramatyzm doznań osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem tego odejścia (np. nerwicy, depresji), roli w rodzinie pełnionej przez osobę zmarłą, stopień w jakim pokrzywdzony będzie umiał się znaleźć w nowej rzeczywistości i zdolności jej zaakceptowania, leczenie doznanej traumy, wiek pokrzywdzonego (por. uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 16 października 2012 r. w sprawie I ACa 435/12).

Niewątpliwie powódkę w chwili wypadku – 9-letnie dziecko łączyła z ojcem silna więź emocjonalna, i to mimo faktu, że ojciec na co dzień pracował zagranicą. Ojciec był dla niej niekwestionowanym autorytetem, stanowił dla niej oparcie, był też animatorem życia rodziny, to on organizował wycieczki, zabawy, wspólne muzykowanie. Powódka na skutek przebytego traumatycznego zdarzenia, jakim była jego nieoczekiwana śmierć, doświadczyła negatywnych skutków w funkcjonowaniu psychicznym i społecznym. Zrozumiałym jest, że śmierć rodzica jest dla dziecka szczególnie w bardzo młodym wieku niezwykle traumatycznym przeżyciem, tym bardziej gdy następuje nagle i nieoczekiwanie. Sytuacja ta niewątpliwie wprowadziła w życie powódki brak spójności, spowodowała nieodwracalne zmiany osobowości, zaburzyła naturalny rozwój.

Biorąc wymienione okoliczności pod uwagę sąd doszedł do przekonania, że przyznanie zadośćuczynienia w żądanej wysokości 30.000 zł jest zasadne i łącznie z wypłaconą przez ubezpieczyciela kwotą 10.000 zł stanowi niewygórowany ekwiwalent rozmiaru krzywdy.

Żądanie odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej ma swoją podstawę w art. 446 § 3 k.c., który stanowi, że jeżeli wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia nastąpiła śmierć poszkodowanego sąd może ponadto przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego stosowne odszkodowanie, jeżeli wskutek jego śmierci nastąpiło znaczne pogorszenie ich sytuacji życiowej. W tym zakresie należało uznać zarzut strony pozwanej i oddalić powództwo z uwagi na łączącą strony w tym zakresie ugodę pozasądową, w której to powódka zrzekła się wszelkich roszczenia w tym zakresie. Strona powodowa, mimo ciężącego na niej ciężaru dowodu, nie przytoczyła żadnych okoliczności podważających ważność czy skuteczność zawartej umowy. Nie wykazała również że w tym zakresie jej żądanie wykracza poza przedmiot zawartej ugody

Orzeczenie o kosztach uzasadnia art. 100 w zw. z art. 99 k.p.c., zgodnie z którym **w** razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Sąd może jednak włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznaczącej części swego żądania albo gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny sądu. Sąd obciążył pozwanego obowiązkiem zwrotu opłaty sądowej w stosunku do zasądzonego roszczenia (1.500 zł), natomiast w całości obciążył go kosztami zastępstwa procesowego w wysokości stawki minimalnej jednakowej zarówno dla całego jak i zasądzonego żądania pozwu. Zgodnie bowiem z § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez adwokata ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2002 r., Nr 163, poz. 1348 z późn. zm.) stawka minimalna wynagrodzenia radcy prawnego w sprawach o wartości przedmiotu sporu od 10.000 zł do 50.000 zł wynosi 2.400 zł.

Wobec powyższego, na podstawie przytoczonych przepisów orzeczono jak w sentencji.